

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

27 серпня 2024 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Психологічна реабілітація посттравматичних розладів»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійна програма «Клінічна та реабілітаційна психологія»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні
кафедри психології та соціального
забезпечення

26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної
програми

Олег МАТЕЮК

Розробник: д. психол. н., проф., професор кафедри психології та соціального
забезпечення КОМАР Таїсія, канд.мед.н., доцент кафедри психології та
соціального забезпечення ГАРКУША Світлана

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24/2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологічна реабілітація посттравматичних розладів» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійна програма «Клінічна та реабілітаційна психологія» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 27 серпня 2024 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2	2
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3	3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -8, самостійної роботи – 12	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні	
		24 год.	8 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
72 год.	104 год.		
		Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 13% аудиторних занять, 87% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є розширення уявлень студентів про феноменологію, механізми формування та розвиток посттравматичного стресового розладу, аналіз історичних та емпіричних результатів досліджень, присвячених проблемі, навчання студентів навичкам психологічної діагностики та навичкам реабілітації осіб із посттравматичними стресовими розладами.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- сформуванню у студентів загальне уявлення про поняття посттравматичного стресового розладу;
- ознайомити студентів із основними моделями посттравматичного стресового розладу, результатами емпіричних досліджень науковців у сфері психології посттравматичного стресового розладу;
- ознайомити студентів із інформацією про особливості реабілітації осіб із посттравматичними стресовими розладами.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» та освітньо-професійною програмою «Клінічна та реабілітаційна психологія»:

ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність здійснювати психологічний супровід осіб в кризових ситуаціях і надавати їм психологічну допомогу.

СК12. Здатність використовувати психологічний інструментарій надання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/5

допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 053 «Психологія» та освітньо-професійною програмою «Клінічна та реабілітаційна психологія»:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН12. Визначати напрями психологічного супроводу осіб в кризових ситуаціях, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадаптації цих категорій населення.

ПРН13. Вміти застосовувати інноваційні психологічні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати такі **Soft skills**:

– *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

– *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

– *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

– *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *лідерські риси*: уміння спокійно працювати у напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

– *особистісні риси*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/6

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ

Тема 1. Загальне поняття про психологічну реабілітацію (ЗК4, СК2, СК5, ПРН 13).

Питання

1. Різноманіття уявлень про психологічну реабілітацію. Розвиток загальної концепції психологічної реабілітації.
2. Основні принципи психологічної реабілітації.
3. Основні методи психологічної реабілітації.
4. Основні етапи реабілітації.
5. Основні складові реабілітації.
6. Критерії ефективності психологічної реабілітації.

Тема 2. Загальні уявлення про психологію посттравматичного стресового розладу (ЗК4, СК5, ПРН4).

Питання

1. Диференціація понять стрес, травматичний стрес, посттравматичний стрес.
2. Дія стресора на організм. Причини стресової напруги.
3. Роль нервової системи в розвитку стресу. Еустрес і дистрес. Ознаки виразності дистресу.
4. Зміна сприйняття при стресі. Стрессова стійкість. Зміна поведінкових реакцій при стресі.
5. Зміна інтелектуальних процесів при стресі.
6. Зміна фізіологічних процесів при стресі.
7. Емоційні прояви стресу.
8. Об'єктивні методи оцінки рівня стресу.
9. Суб'єктивні методи оцінки рівня стресу.
10. Теорія загального адаптаційного синдрому Г. Сельє.
11. Поняття про ПТСР як біологічну та психологічну категорію.
12. Основні фізіологічні механізми й прояви ПТСР.
13. Клінічні прояви ПТСР. Основні фактори, що впливають на ПТСР.
14. Особливості ПТСР. Форми прояву ПТСР. Стадії ПТСР.

Тема 3. Теоретичні моделі посттравматичного стресового розладу (ЗК4, СК5, СК8, ПРН6, ПРН11).

Питання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/7

1. Психодинамічна модель посттравматичного стресового розладу. Психічна травма як центральне поняття психоаналітичної інтерпретації ПТСР (З. Фройд, А. Фройд, Д. Виннікотт, М. Хан).
2. Когнітивна модель посттравматичного стресового розладу.
3. Дослідження стресу (Р. Лазарус) і страху (А. Бек, Г. Емері) у формуванні когнітивного напрямку вивчення ПТСР.
4. Психічна травма як детермінанта виникнення ПТСР. Психічна травма як зміна базисних переконань особистості (концепція Р. Янофф-Бульман).
5. Біологічна модель посттравматичного стресового розладу. Біологічна компонента формування посттравматичного стресового розладу
6. Психофізіологічна модель ПТСР.
7. Психосоціальна модель посттравматичного стресового розладу. Соціальні чинники розвитку посттравматичного стресу.
8. Інформаційна модель ПТСР.
9. Екзистенційні моделі ПТСР.
10. Мультифакторна модель ПТСР.

Тема 4. Емпіричні дослідження посттравматичного стресового розладу (ЗК4, ЗК3, СК2, СК6, СК8, СК11, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН12).

Питання

1. Посттравматичний стресовий розлад у військовослужбовців.
2. Синдром посттравматичного стресу у дітей.
3. Посттравматичний стресовий розлад у осіб, що постраждали від війни.
4. Посттравматичний стресовий розлад у осіб із захворюваннями, що становлять загрозу для життя.
5. Посттравматичний стресовий розлад, зумовлений стихійними лихами і техногенними катастрофами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ

Тема 5. Діагностичні критерії посттравматичного стресового розладу (ЗК3, ЗК4, ЗК10, СК4, СК5, СК8, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН 13).

Питання

1. Проблеми психодіагностики ПТСР.
2. Предиктори ПТСР.
3. Критерії діагностики посттравматичного стресового розладу.
4. Діагностичні критерії ПТСР у класифікаціях психічних і поведінкових розладів: критерії ПТСР по МКБ-10 ВІЗ і DSM-IV.
5. Методи та методики психодіагностики посттравматичного стресового розладу: «Метод структурованого клінічного інтерв'ю», «Шкала для клінічної діагностики ПТСР», «Опитувальник травматичного стресу», «Шкала оцінки тяжкості впливу травмуючої події», «Додаткова шкала PTSDMMPI».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/8

6. Особливості психодіагностики посттравматичного стресового розладу.
7. Психологічна картина ПТСР.
8. Стандартні помилки психодіагностики ПТСР.

Тема 6. Основи психологічної реабілітації осіб з ПТСР (ЗК3, ЗК4, СК5, СК6, СК8, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН12).

Питання

1. Базові принципи психологічної реабілітації осіб із ПТСР.
2. Стратегії психологічної реабілітації осіб із ПТСР.
3. Загальні цілі психотерапевтичної реабілітації осіб із ПТСР.
4. Основні стадії психотерапевтичної реабілітації осіб із ПТСР.
5. Індивідуальна і групова психологічна реабілітація осіб із ПТСР.

Тема 7. Основні стратегії психологічної реабілітації осіб з ПТСР в різних напрямках психотерапії (ЗК3, ЗК3, ЗК10, СК2, СК4, СК6, СК12, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН12, ПРН13).

Питання

1. Психологічний дебрифінг.
2. Когнітивно-поведінковий підхід в реабілітації осіб з ПТСР.
3. Використання клієнт-центрованої психотерапії у роботі з ПТСР.
4. Використання позитивної психотерапії у роботі з ПТСР.
5. Робота з ПТСР у гештальт-підході.
6. Робота з ПТСР засобами НЛП.
7. Робота з ПТСР в інших психотерапевтичних напрямках.

Тема 8. Посттравматична реабілітація (ЗК4, ЗК10, СК2, СК4, СК5, СК8, СК10, СК11, СК12, ПРН4, ПРН5, ПРН8, ПРН11, ПРН13).

Питання

1. Рівні психологічної реабілітації осіб з ПТСР.
2. Створення «безпечного місця».
3. Кризове консультування.
4. Десенсибілізація та переробка інформації посттравматичного синдрому за допомогою рухів очей (ДПРО).
5. Психокорекція страхів і тривожності.

Тема 9. Методи та техніки надання психологічної допомоги особам з посттравматичними стресовими розладами (ЗК4, СК2, СК4, СК5, СК6, СК8, СК10, СК11, СК12, ПРН4, ПРН5, ПРН1, ПРН3, ПРН13).

Питання

1. Класифікація технік, що використовуються при роботі з ПТСР.
2. Психологічні інструменти у роботі з інтрузивними спогадами.
3. Робота з униканням і тригерами.
4. Техніки релаксації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/9

5. Техніки зцілення та активації цінностей.
6. Техніки і вправи розвитку резильєнтності.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ								
Тема 1. Загальне поняття про психологічну реабілітацію	12	2	2	8	14	2	-	12
Тема 2. Загальні уявлення про психологію посттравматичного стресового розладу	16	4	4	8	14	-	2	12
Тема 3. Теоретичні моделі посттравматичного стресового розладу	18	4	4	10	12	-	-	12
Тема 4. Емпіричні дослідження посттравматичного стресового розладу	14	2	2	10	14	-	-	14
Разом за змістовий модуль 1	60	12	12	36	54	2	2	50
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ								
Тема 5. Діагностичні критерії посттравматичного стресового розладу	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 6. Основи психологічної реабілітації осіб з ПТСР	10	2	2	6	12	2	-	10
Тема 7. Основні стратегії психологічної реабілітації осіб з ПТСР в різних напрямках психотерапії	16	4	4	8	12	-	2	10
Тема 8. Посттравматична реабілітація	12	2	2	8	16	2	2	12
Тема 9. Методи та техніки надання психологічної допомоги особам з посттравматичними стресовими розладами	12	2	2	8	16	2	2	12
Разом за змістовий модуль 2	60	12	12	36	66	6	6	54
УСЬОГО	120	24	24	72	120	8	8	104

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/10

5. Темати практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ			
1	Загальне поняття про психологічну реабілітацію	2	-
2	Загальні уявлення про психологію посттравматичного стресового розладу	4	2
3	Теоретичні моделі посттравматичного стресового розладу	4	-
4	Емпіричні дослідження посттравматичного стресового розладу	2	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ			
5	Діагностичні критерії посттравматичного стресового розладу	2	-
6	Основи психологічної реабілітації осіб з ПТСР	2	-
7	Основні стратегії психологічної реабілітації осіб з ПТСР в різних напрямках психотерапії	4	2
8	Посттравматична реабілітація	2	2
9	Методи та техніки надання психологічної допомоги особам з посттравматичними стресовими розладами	2	2
РАЗОМ		24	8

6. Завдання для самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ			
1	Тема: Загальне поняття про психологічну реабілітацію 1. Предмет і завдання сучасної психології реабілітаційної діяльності. 2. Основні принципи та завдання реабілітації. 3. Структура сучасної реабілітаційної діяльності.	8	12
2	Тема: Загальні уявлення про психологію посттравматичного стресового розладу	8	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/11

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи реабілітації хворих хронічними соматичними захворюваннями. 2. Патологічні реакції особистості на хворобу. 3. Етапи та завдання психологічної реабілітації. 4. Підготовка програми реабілітації особи, яка має хронічне соматичне (психічне чи неврологічне) захворювання. 		
3	<p>Тема: Теоретичні моделі посттравматичного стресового розладу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стрес і травматичний стрес. Класифікація травматичних подій. 2. Посттравматичні стресові розлади: критерії діагностики, симптоматика, епідеміологія. 3. Поняття про психічну травму. 4. Методи психодіагностики посттравматичних стресових станів. 5. Чинники, що збільшують ймовірність розвитку посттравматичних стресових розладів. 	10	12
4	<p>Тема: Емпіричні дослідження посттравматичного стресового розладу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екстрена психологічна допомога в екстремальних ситуаціях. 2. Допомога постраждалим в екстремальній ситуації в гострий період та в період віддалених наслідків. 3. Підготовка програми реабілітації особи, яка пережила вплив екстремального (захват терористів, війна, соціальні негаразди, звалтування, повені, землетруси, тощо) стресу. 	10	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ			
5	<p>Тема: Діагностичні критерії посттравматичного стресового розладу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностика соматично хворих та осіб з обмеженими можливостями з ПТСР. 2: Психологічна діагностика постраждалих від стресових та екстремальних ситуацій. 3: Основні методи психодіагностики осіб, що постраждалих від війни. 4. Основні методи психодіагностики постраждалих від дії чинників соціального стресу. 	6	10
6	<p>Тема: Основи психологічної реабілітації осіб з ПТСР</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про полімодальну життєву кризу. 2. Організація і надання особам з проявами соціальних стресових розладів психологічної допомоги. 	6	10

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/12

7	Тема: Основні стратегії психологічної реабілітації осіб з ПТСР в різних напрямках психотерапії 1. Психологічні наслідки фізичного насильства в сім'ї. 2. Надання психологічної допомоги дітям, жертвам насильства в сім'ї. 3. Надання психологічної допомоги жертвам сексуального насильства.	8	10
8	Тема: Посттравматична реабілітація 1. Психологічна реабілітація військовослужбовців-ампутантів. 2. Особливості психологічної реабілітації вимушених мігрантів. 3. Психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою.	8	12
9	Методи та техніки надання психологічної допомоги особам з посттравматичними стресовими розладами 1. Особливості психологічної реабілітації цивільних осіб, які постраждали від війни. 2. Психологічна реабілітація у період пандемії. 3. Підготовка програми реабілітації особи, яка пережила вплив соціального стресу (полон, втрата близьких, вимушений переїзд, безробіття, хронічний стрес на роботі, культурний стрес, емоційне вигорання тощо).	8	12
РАЗОМ		72	104

7. Індивідуальні завдання

Метою виконання індивідуальних завдань є: закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих здобувачами вищої освіти на теоретичних і практичних заняттях.

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Психологічна реабілітація посттравматичних розладів» включає:

- анування вивченої додаткової літератури;
- опрацювання визначених проблемних питань та їх обговорення на практичних заняттях;
- розробка індивідуального творчого завдання (презентації) за визначеною темою:

1. Предмет і завдання сучасної психології реабілітаційної діяльності.
2. Основні принципи та завдання реабілітації.
3. Структура сучасної реабілітаційної діяльності.
4. Основні принципи реабілітації хворих хронічними соматичними захворюваннями. Патологічні реакції особистості на хворобу.
5. Етапи та завдання медично-психологічної реабілітації.
6. Методи психологічної реабілітації.
7. Критерії ефективності психологічної реабілітації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/13

8. Поняття про психічну травму.
9. Гострий стресовий розлад.
10. Посттравматичний стресовий розлад.
11. Методи психодіагностики посттравматичних стресових станів.
12. Дебрифінг як метод корекції посттравматичних стресових порушень.
13. Методи психодіагностики посттравматичних стресових станів.
14. Посттравматичні стресові розлади: критерії діагностики, симптоматика, епідеміологія.
15. Чинники, що збільшують ймовірність розвитку посттравматичних стресових розладів.
16. Категорії осіб, які потребують психологічної реабілітації.
17. Загальна характеристика аддиктивної поведінки: фактори та етапи розвитку.
18. Культурний стрес мігрантів як приклад розладу адаптації: прояви, фактори, профілактика.
19. Екстрена психологічна допомога в екстремальних ситуаціях.
20. Допомога постраждалим в екстремальній ситуації в гострий період.
21. Допомога постраждалим в екстремальній ситуації в період стабілізації обстановки.
22. Допомога постраждалим в екстремальній ситуації в період віддалених наслідків.
23. Психологічна допомога при ПТСР.
24. Психологічна адаптація вимушених мігрантів.
25. Основи реабілітації жертв сексуального насильства.
26. Основи реабілітації жертв релігійних сект.
27. Психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою.
28. Реабілітація осіб за залежністю від алкоголю.
29. Психореабілітація наркозалежних осіб.
30. Ігрова залежність і засоби боротьби з нею.
31. Інформаційні методи надання психологічної допомоги постраждалим в екстремальній ситуації.
32. Методики зняття мускульної напруги у постраждалих в екстремальній ситуації.
33. Trauma Releasing Exercises (TRE) як засіб психореабілітації.
34. Поведінкові та когнітивні методи допомоги постраждалим в екстремальній ситуації.
35. Метод десенсибілізації й переробки рухами очей (EMDR).
36. Візуально-кінестетична дисоціація (ВКД).
37. Арт-терапевтичні методи психореабілітації.

8. Методи навчання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/14

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів)
ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів)
ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 24/15

	<ul style="list-style-type: none"> – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<p>ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<p>ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<p>ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/16

	(анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН12. Визначати напрями психологічного супроводу осіб в кризових ситуаціях, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадaptaції цих категорій населення.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН13. Вміти застосовувати інноваційні психологічні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/17

Результат навчання	Методи контролю
ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Експрес-тестування – Залік
ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Експрес-тестування – Залік
ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Експрес-тестування – Залік
ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік
ПРН 6 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/18

Результат навчання	Методи контролю
ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік
ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік
ПРН12. Визначати напрями психологічного супроводу осіб в кризових ситуаціях, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадаптації цих категорій населення.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Залік
ПРН13. Вміти застосовувати інноваційні психологічні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/19

формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	60	60
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	40	40
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	20	20
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	10
Участь у дискусії	20	20
Виконання тестових завдань	10	10
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10	20
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	60	60

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/20

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{...} \times ВК_{...}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{...}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять»);

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/21

Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Психіка	Psyche
2	Реабілітація	Rehabilitation
3	Психологічна реабілітація	Psychological rehabilitation
4	Стрес	Stress
5	Еустрес	Eustress
6	Дистрес	Distress
7	Травматичний стрес	Traumatic stress
8	Посттравматичний стрес	Post-traumatic stress
9	ПТСР	PTSD (Post-Traumatic Stress Disorder)
10	Резильєнтність	Resilience
11	Інтрюзивні спогади	Intrusive memories
12	Дебрифінг	Debriefing
13	Кризове консультування	Crisis counselling
14	Десенсибілізація	Desensitization
15	Психокорекція	Psychocorrection
16	Адиктивна поведінка	Addictive behaviour
17	Релаксація	Relaxation
18	Вимушені мігранти	Forced migrants

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/22

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
19	Військовослужбовці	Military personnel
20	Цивільні особи	Civilians

12. Рекомендована література

Основна література

1. Вебер Т. Травмафокус. Спеціалізований психотерапевтичний метод для роботи зі стресом, травмою та хронічним болем. Харків: Літера Нова, 2020. 164 с.
2. Волінн М. Це почалося не з тебе. Як успадкована родинна травма формує нас і як розірвати це коло. Х. : Віват, 2023. 288 с.
3. Карамушка Л.М. Психолого-організаційні детермінанти забезпечення психологічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах соціальної напруженості: монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.]; за ред. Л. М. Карамушки. Київ–Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 278 с
4. Корб А. У пастці депресії. Як подолати тривожність і радіти життю. Київ, 2019. 216 с.
5. Медична психологія : підруч. ; за заг. ред. докт. мед. наук, проф. І. Д. Спіріної. Дніпро : ЛПРА, 2022. 300 с.
6. Оксютівич М. О., Сабадуха О. В., Гаркуша С. Л. Інтегративні підходи до психологічної реабілітації дітей з посттравматичним стресовим розладом. Психологічні студії: Волинський національний університет імені Лесі Українки 2024. Вип.№2 (2024) С. 79-87.
7. Психічне здоров'я особистості: підручник для вищих навчальних закладів / С. Д. Максименко, Я. В. Руденко, А. М. Кушнерьова, В. М. Невмержицький. Київ: Видавництво Людмила, 2021. 438 с.
8. Сабадуха В., Оксютівич М., Сабадуха О. Погляди філософів античності на проблему взаємодії душі й тіла. Психологічні травелоги. 2023. Вип. 4. С. 147–155.
9. Сабадуха О.В., Оксютівич М.О., Матеюк О.А., Гаркуша С.Л. Значення самодистанціювання в процесі подолання психологічних криз і терапії психосоматичних розладів. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: Збірник наукових праць. 2024. Вип. №1. С.35-48.
10. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 178 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24/23

11. Чугунов В.В. Психопатологічна синдромологія: психотерапевтичні підходи : навчальний посібник. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020. 360 с.
12. Masten, A. S., Lucke, C. M., Nelson, K. M., & Stallworthy, I. C. (2021). Resilience in development and psychopathology: Multisystem perspectives. *Annual Review of Clinical Psychology*, 17, P. 521–549.
13. Plokhikh V., Popovich I., Kruglov K., Sabadukha O., Melnyk N., Omelianiuk S., Hoian I. Strategies for extreme self-organization among handball players. *Journal of Physical Education and Sport. (JPES)*, Vol. 24 (issue 8), Art 205, pp. 1849 - 1859, August 2024.
14. Feder, A., Fred-Torres, S., Southwick, S. M., & Charney, D. S. (2019). The biology of human resilience: Opportunities for enhancing resilience across the life span. *Biological Psychiatry*, 86(6), 443–453.

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми психології. Консультативна психологія і психотерапія: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / За ред. Максименка С. Д.; К. : Логос, 2019. Вип. 15. Консультативна психологія і психотерапія. 302 с.
2. Вестбрук Д., Рауф Х. Подолати панічний розлад. Львів: «Свічадо», 2019. 78 с.
3. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
4. Камінська О.В. Психокорекція розладів сну при неврозах / Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25–26 січня 2019 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. С. 100-102.
5. Максименко С. Д., Кузікова С. Б. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія. Суми: Видавництво СумДПУ, 2020. 540 с.
6. Оксютович М.О., Сабадуха О.В. Психотравмуючий досвід дитини та особливості соціалізації при цьому. *Вчені записки Таврійського національного університету. Серія: Психологія. Том 34 (73). № 5, 2023. С.58-65.*
7. Юнг К.Г. Аіон. Нариси щодо символіки самості. Львів: «Астролябія», 2019. 432 с.
8. Kyna Pak, Kelly E. Ferreira & Marjan Ghahramanlou-Holloway Suicide Postvention for the United States Military: Literature Review, Conceptual Model, and Recommendations *Archives of Suicide Research*, Vol. 23, 2019. Issue 2. P. 179–202.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/М/ОК12- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24/24</i>

2. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>.
3. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/535-psihoterapiya-kalna-nf.html>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
5. Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова: <http://hklub.npu.edu.ua/>.
6. Портал професійних психологів України «У психолога»: <http://upsihologa.com.ua/>.